

Tradície stále žijú

Druhú októbrovú nedeľu sa stretli všetci milovníci folklóru, aby v rámci programu Valalickej krojovanej parády predviedli to najlepšie naše folklórne skupiny a súbory. V poradí 9. ročníkom pokračovala tradícia prezentácie ľudového spevu, tancov a miestnych zvykov. Každoročne sa na parádu tešia všetky vekové generácie, nielen naši skôr narodení, pre ktorých zostáva kroj srdcovou záležitosťou. Atmosféra časov minulých z prostredia Abova príjemne spojila malých aj veľkých. V bohatom kultúrnom programe sa predstavili - ženská spevácka skupina Olšava z Ruskova, skupina Roňva zo Slanského Nového Mesta, Domovina z Čane a gečanská Gečanka. Poriadnu zábavu rozprúdila Kavečianka z Kavečian šikovnou zámenou mužských a ženských rolí v ich fašiangovom predstavení. Záverečné vystúpenie patrilo domácim Paradnym nevestám a Kadlubku. Slzy smiechu aj nostalgie v očiach našich starych ale aj nefalšovaný záujem prítomných divákov dávajú tušiť, že podujatie plní svoje poslanie zachovávať a šíriť ďalej dedičstvo našich predkov.

(pokračovanie na str. 5)

foto: Dušan Kmec

Nové interaktívne tabule pre deti

Interaktívna tabuľa

foto: Kolektív MŠ

V našej materskej škole to žije. Vymenovať všetky aktivity by trvalo veľmi dlho. Tak sa sústreďujeme na najzaujímavejšie. Zapojili sme sa do projektu UNICEF - charitatívnej odpadovej šarkaniády. Recyklohou sme riešili kreatívnu úlohu zhotovovaním šarkanov z odpadových materiálov. Podmienkou bolo, aby mali charakteristické znaky afrického kontinentu.

Predškolači - deti prípravných tried navštívili planetárium v centre voľného času Domino. S veľkým záujmom pozorovali hviezdy, mliečnu dráhu a osvojovali si základné astronomické pojmy.

(pokračovanie na str. 5)

Z PRACOVNÉHO STOLA PÁNA STAROSTU

Štyri roky volebného obdobia 2010 - 2014 ubehli a dňa 08.10.2014 sa „dosluhujúce zastupiteľstvo“ stretlo poslednýkrát. Bola to príležitosť na krátke hodnotenie a bilancovanie celého funkčného obdobia. Chcem sa poďakovať všetkým poslancom ako aj členom komisií zastupiteľstva za ich prácu a aktivitu pri príprave a realizácii rozvojových projektov v našej obci. A nebolo ich málo. Ukončenie rekonštrukcie ZŠ, realizácia europrojektu „Obnova centra obce“, zlúčenie materských škôl do jedného subjektu a následná rekonštrukcia interiérov vrátane sociálnych zariadení, výmena oplatenia na futbalovom

ihrisku z európskych peňazí, plynofikácia Záhradnej ulice, odvodnenie Zvoníčnej ulice, oporný múr na ulici Horná Úvrat', rekonštrukcia NN a VN elektrických sietí, oprava budovy bývalého Poľnodomu, z eurofondov úprava verejného priestranstva pred bytovkou na Čorgovskej ulici, rekonštrukcia strechy a zateplenie zdravotného strediska a mnohé ďalšie. Finančne, rozsahom aj dôležitosťou je najväčší projekt výstavby kanalizácie a dokončenie obecného vodovodu. Bez tejto stavby sa za štvorročné obdobie prestavalo hlavne za pomoci eurofondov 3 milióny EUR, čo je 90 miliónov korún.

Osobne som rád, že sa nám podarilo nie len zachovať, ale aj rozšíriť partnerstvo s „Košťanmi“. Mám na mysli krásnu spoluprácu medzi školami a každoročné

výmenné pobyty žiakov. Sľubne sa ryšuje aj spolupráca medzi hasičmi. Teším sa aj z aktivít klubu seniorov, futbalistov, hokejistov, stolných tenistov, hasičov, chovateľov, folklórnej skupiny Kadlubek, spevackej skupiny Paradne nevesti, Dychovej hudby Valalíky a ďalších skupín našich aktívnych občanov. Práve oni menia anonymných obyvateľov na komunitu ľudí, ktorí sa navzájom poznajú a vytvárajú tak to pravé vidiecke prostredie. Chcem sa im za to poďakovať.

Volebné obdobie končí, ale život v obci nie. Doba prináša stále nové a vážne výzvy. Som ale optimistom. Valalíky sú vitálna obec, žije tu veľa tvorivých a šikovných ľudí a to je zárukou, že sa o budúcnosť nášho domova nemusíme báť.

Ing. Štefan Petřík

Poslanci poslednýkrát zasadli

OZ schválilo:

- VZN č. 2/2014 o poskytovaní jednorazovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky z rozpočtu obce Valalíky
- plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na 10/2014 až 03/2015
- Dodatok č. 1 ku Zmluve o nájme nebytových priestorov č. 1/2013 zo dňa 20.06.2013 medzi prenajímateľom Obec Valalíky, Poľná 8, 044 13 Valalíky a nájomcom Cumulus, s.r.o. Rastislavova 45, 040 01 Košice
- Dodatok č. 2 ku Zmluve o nájme nebytových priestorov č. 8/2007 zo dňa 02.01.2008 medzi prenajímateľom Obec Valalíky, Poľná 8, 044 13 Valalíky a nájomcom Margita Eliášová, Lúčna 9, 044 13 Valalíky
- darovaciu zmluvu v prospech obce Valalíky na parcelu č. 1425/27 o výmere 48 m² - časti komunikácie Na Balotách v obci Valalíky od Jozefa Ferencu a Viery Ferencovej bytom Vrbová 6, Valalíky
- odkúpenie pozemku parcela č. 1299/11, druh pozemku orná pôda o výmere 568 m² zapísaná na liste vlastníctva č. 1475 od predávajúceho Kňazský seminár sv. Karola Boromejského so sídlom Hlavná 91, 042 03 Košice za cenu 3,60 €/m² za účelom rozšírenia Plotovej ulice
- schvaľuje v zmysle §9a zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov vyhlásenie verejnej obchodnej súťaže na prenájom časti nehnuteľnosti, nebytový priestor v budove Obvodného zdravotného strediska Valalíky zapísaný na LV č. 1273 ako parcela č. 1302/3, súpisné číslo 3148 k.ú. Valalíky o výmere: hlavné priestory 22,56 m² a vedľajšie priestory 26,14 m². Kritériami pre vyhodnotenie cenových ponúk bude cena nájomného a účel nájmu kompatibilný so zdravotnou starostlivosťou
- Rozpočtové opatrenie č. 6/2014
- text zápisu do Obcej kroniky 2013 s tým, že kronikárka obce doplní zápis akcií obce Valalíky podľa zápisnice

OZ berie na vedomie:

- Výročnú správu obce Valalíky za rok 2013
- Monitorovaciu správu o plnení rozpočtu a programov k 30.06.2014

Spoločne proti neporiadku

Prechádzkou katastrom našej obce mám zmiešané pocity, keď vidím ako sa naše úsilie o poriadok v obci a jeho okolí mŕňa účinkom. Niektorí spoluobčania si verejné priestranstvo zamieňajú za verejné smetiská a zaplňujú ich svojím odpadom. Napriek tomu, že máme zabezpečený pravidelný odvoz sme-

mozrejme v rámci našich možností sa snažíme postupne likvidovať tieto nelegálne skládky, ale mám taký dojem, že niektorí naši spoluobčania úmyselne vynášajú pod rúskom noci vrecia s odpadom na verejné priestranstvo a na okrajové časti obce. Neverím, že ich nikto nevidí a neupozorní na nesprávnosť ich jedna-

aj do parku v Buziciach, kde sa krásne prijal, avšak niekomu zavadzal, tak ho zlomil (viď foto), aby dokázal svoju silu. Viem o viacerých situáciách, kde by svoju silu mohol ukázať ale... Zo skúseností vieme, že najviac týchto neresť sa prevádza v časti Buzice, kde naša mládež ničí a znečisťuje okolie asi najviac v celej obci.

Nie je to dobrá vizitka výchovy našich detí, ktoré sa ešte v nočných hodinách potulujú po obci. Nie je ich veľa, ale svojím správaním vedú znepríjemniť večernú pohodu viacerým našim spoluobčanom.

Verím, že väčšina našich ľudí odsudzuje takéto praktiky a nechápe počínanie niektorých spoluobčanov. Je možné, že sa vyskytnú situácie, ktoré nevieme hneď vyriešiť, ale je možnosť v spolupráci z prevádzkou obce túto situáciu vyriešiť.

Text a foto:

Jaroslav Janočko

Ranená „lipa“ zomrela....

tí z domácnosti ako aj separovaný zber papiera, skla a plastov. Naše okolie je v prevažnej väčšine znečisťované produktmi, ktoré patria do separovaného zberu.

Je to arogancia najväčšieho rázu a neúcta k prírode, čo sa nám môže vypomstiť. Sa-

nia. Stretli sme sa aj s tým, že občan vyložil vrecia s odpadkami do autobusovej zastávky resp. do tmavších uličiek obce.

Pre skultúrneenie verejných priestranstiev sme vysadili niekoľko mladých stromčekov.

Jeden sme vysadili

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Vítame najmenších Valaličanov:

Buzice: Jakub Blaho, Richard Lacko, Tomáš Uhl'ar, Matúš Kalis, Laura Dunová

Bernátovce: Fečková,

Všechsvätých: Shania Polyáková, Ján Palenčár, Kristína Reisingerová

Košťany: Ľubomír Sajko

Rozlúčili sme sa:

Buzice: Ladislav Ružička, Imrich Makó, Stanislava Nagyová, Anton Eliáš

Bernátovce: František Leško, Pavol Gaži

Všechsvätých: Jozef Tkáč

Košťany: Marta Ružičková

Blahoželáme novomanželom:

Ing. Tomáš Poklemba, PhD (Spišská Nová Ves) a Eva Sepešiová (Valaliky – Buzice)

Mgr.art.Peter Jakab (Valaliky – Bernátovce) a Bc. Monika Takáčová (Valaliky – Buzice)

Jaroslav Fekete (Valaliky – Buzice) a Aneta Pastorová (Trstené pri Hornáde)

Ing. Miroslav Závodný (Košice – Sídli.KVP) a Ing. Lucia Ružičková (Valaliky – Všechsvätých)

Jozef Lučkai (Haniska) a Ing. Jana

Hudáková (Valaliky – Buzice) Michal Hudák (Valaliky – Bernátovce) a Lucia Petná (Čaňa)

Maroš Sakáč (Košice – Darg. hrdinov) a Lenka Jiříčková (Valaliky – Buzice)

Tomáš Sedlák (Valaliky – Buzice) a Lucia Zlacka (Ždaňa)

Peter Pištej (Košice – Šaca) a Martina Palenčárová (Valaliky – Buzice)

Patrik Bakši (Valaliky – Košťany)

a Jana Mrugová (Valaliky – Košťany)

Milan Lukáč (Valaliky) a Bc. Nikola

Engel'ová (Varhaňovce)

Peter Juhász (Valaliky – Buzice)

a Ing. Jana Potočnáková (Bukovec)

Marcel Úvegeš (Valaliky – Košťany)

a Silvia Futrikaničová (Valaliky – Košťany)

Ľubomír Bačo (Valaliky – Buzice)

a Andrea Hrabkovská (Geča)

Ing. Dušan Hudy (Valaliky – Všechsvätých) a Ing. Katarína Stolárová

(Košice - Juh)

Ján Lengyel (Košice – Košická Nová

Ves) a Monika Vargová (Valaliky – Bernátovce)

Imrich Pachinger (Valaliky – Košťany) a Erika Urbanová (Brehov)

Materské centrum

Materské centrum je miesto, v ktorom sa stretávajú osoby na materskej dovolenke. Najčastejšie sú to mamky a ich deti od jedného do troch rokov.

Aktivity v materskom centre sú rozmanité a súvisia so záujmom mamičiek. Program v centre sa zameriava na voľnočasové aktivity pre deti (herňa, pohybové, rytmické hry a cvičenia, kurzy cudzích jazykov formou hry), ale aj na vzdelávacie aktivity (psychologická poradňa, pediatrika poradňa, starostlivosť o novorodenca, cvičenie s deťkami, kurzy ručných prác). Materské centrum ponúka možnosť prežiť zaujímavé, zábavné, ale aj poučné odpolednia, s tými na ktorých nám záleží.

Obecný úrad v spolupráci s TSP usporiadali dňa 30. 10. 2014 o 14: 30 hod., prvé, úvodné stretnutie mamičiek, ktoré pozitívne prijali myšlienku zriadenia materského centra v obci Valaliky. Zároveň touto cestou pozývame aj ostatné mamičky.

Materskému centru prajeme veľa krásnych, zmysluplných, tvorivých dní, plných radosti a smiechu.

Foto a text: terénne sociálne pracovníčky

Obec Valaliky vyhlasuje v zmysle §9a) ods. 1 písm. a) zákona č. 138/1991 Z. z. o majetku obcí obchodnú verejnú súťaž na prenájom časti nebytových priestorov v Obvodnom zdravotnom stredisku Valaliky na ulici Poľná 10 (parcelsa č. KNC 1302/3 zapísaná na LV 1273 ako budova so súpisným číslom 3148 k.ú. Valaliky). Predmetom prenájmu sú priestory na 1. poschodí (bývalá rehabilitácia) o celkovej výmere 22,56 m². Bližšie informácie získate na stránke www.valaliky.sk/uradna_tabula/obchodnaverejnatasutaz/, na úradnej tabuli obce alebo na telefónnom čísle 055/2028957.

1/5/2014

Srdečne Vás pozývame na výstavu betlehemov v dňoch 6. – 11. decembra 2014 do sály kultúrneho domu Valaliky.

Ak by ste mali nejaké staré alebo zaujímavé betlehemy, budeme radi ak ich zapožičiate. Doniesť ich môžete do obecnej knižnice.

Detí v našich školách pribúda

Na začiatku nového školského roku je potešujúce zistenie, že na všetkých školách v obci Valaliky pribudli oproti roku minulému žiaci.

Základnú školu Valaliky navštevuje celkom 460 žiakov, z toho 57 prvákov a 10 žiakov nultého ročníka.

Základnú umeleckú školu Valali-

ky si vybralo 553 žiakov, z toho do Valalík chodí 170 žiakov. Hudobný odbor navštevuje 366, výtvarný 140, tanečný 37 a literárno-dramatický odbor 10 detí.

Materskú školu navštevuje 139 detí v šiestich triedach. Máme 2 triedy „prípravkárov“ s 48 deťmi.

Dychová hudba Valaliky

prijme nových členov.

Znalosť základov hudobnej teórie je vítaná.

Kontakt: dychovka@gmail.com

2/5/2014

Pracujem podľa svojho najlepšieho svedomia a vedomia

„Netrpezlivý lekár je ako slepé črevo.

Je nielen stále podráždený, ale aj zbytočný na svojom mieste“.

(R.Koch)

To však neplatí o pani MUDr. Eve Gedeonovej, ktorá už 17 rokov pracuje ako zubný lekár v našej obci. Štúdium medicíny ukončila v roku 1985, kedy nastúpila do zamestnania na II. stomatologickú kliniku FN na Rastislavovej ulici v Košiciach. Do absolvovania atestácie I. stupňa pracovala na rôznych oddeleniach kliniky, avšak najviac ju zaujala práca na oddelení rekonštrukčnej a maxillo – faciálnej chirurgie, kde pracovala najdlhšie, prakticky od atestácie do doby, kým z kliniky neodišla. Je ústretová, ochotná bez reptania pomôcť. A že nemá veľa voľného času? Pre nás si ho rada našla. V nasledujúcich riadkoch prinášame odpovede na naše otázky.

1. V budove, kde ordinujete, bola niekedy škola, či pekáreň. Hovorilo sa jej „U Gedeona“. Ako to vlastne bolo, že ste sa usadili práve u nás?

Neusadila som sa tu náhodou. Ja som sa iba vrátila tam, odkiaľ komunisti vyštváli majiteľov. Od roku 1935 bola táto budova majetkom Gedeonovcov a bola vrátená v rámci reštitúcie dedičom pôvodných vlastníkov. Vtedy mi vlastne manžel navrhol, že v časti budovy zriadime zubnú ambulanciu, ktorú sme otvorili 1.5.1997.

2. Dvanásť rokov ste pracovali na zubnej chirurgii. Teraz ste obvodný lekár. Bol to pre vás veľký skok do nových podmienok práce?

Isteže to bola veľká zmena, nie však čo sa týka práce, ale odchodu z veľkého kolektívu štátneho sektora do pravej reality, kde okrem obrovských investícií či už stavebných, prístrojových alebo materiál-

ných, na vás číhajú ostatné nástrahy podnikania na Slovensku. Zrazu máte zamestnancov a kopu iných povinností okolo samotnej práce, ktorá nie je jednoduchá.

3. Prečo práve zubárina? Aké boli vaše začiatky?

Pravdu povediac pre štúdium stomatológie som sa rozhodla v maturitnom ročníku gymnázia. Manuálne som bola zručná a zubná ambulancia sa mi vždy páčila. Ako pre zvedavé dieťa to bolo pre mňa veľmi zaujímavé, také zvláštne, také iné. Samé lesk-

bojka v kresle. Dokáže vás nedisciplinovaný pacient vyviešť z miery?

Ja nemôžem hodnotiť môj prístup k pacientom, to musí pacient. Špecifická kombinácia - strach pacienta, bolesť zuba či bolesť pri ošetrovaní, si žiada trpezlivý zdravotnícky personál ako celok. Je to vždy teamová práca. Taktiež je potrebné pacienta poučiť a trochu zasvätiť do tajov stomatológie, čo, prečo a ako sa bude robiť. A musím byť tak trochu aj psychológom. Každý pacient, každý stomatologický úkon je individuálny, preto

Dentálne hygienické návyky u detí sú hlavne vecou rodičov, pre ktorých je to iste časovo náročné, dozeráť, kontrolovať a dočisťovať zuby deťom, ale je to ich povinnosť. Tento návyk u detí prechádza do dospelosti. Musím konštatovať, že dnešná mladá generácia venuje určite väčšiu pozornosť starostlivosti o chrup než v minulosti.

7. Aký pocit máte vy, keď si sadáte do zubárskeho kresla ako pacient?

Nie, nebojím sa a som dobrý pacient. Som v obraze a viem o čo ide.

lé inštrumenty a moja dobrá zlatá zubárka, pani doktorka Komorášová, pri ktorej som ako dieťa bola ochotná si vytrpieť všetko, len aby som mohla sedieť v jej kresle.

4. Vašu prácu, ochotu pomôcť si vysoko vážime. Kto je vašim najväčším vzorom?

Čo sa týka mojich začiatkov určite musím spomenúť MUDr. Dušana Hrubalu, CSC., ktorý je mojim veľkým vzorom, učiteľom a radcom dodnes.

5. Váš prístup k pacientom je ukázkový. Prijemný hlas a vládne slovo upokoja aj toho najväčšieho

si každý zaslúži individuálny prístup. U nás nič nie je rovnaké, nezavárame uhorky. Nedisciplinovanosť pacienta ma určite nevyvedie z miery, pretože je slobodná voľba lekára a kto nie je spokojný, má právo zvoliť si iného lekára. Vždy a všade nájdete isté percento pacientov, ktorým nevyhovie nikto. Jedno však viem, že pracujem podľa môjho najlepšieho svedomia a vedomia.

6. Liečite deti, aj dospelých. Mohli by ste nám povedať, kto z nich sa viac stará o svoj chrup? Platí aj u vás nepísané pravidlo, že deti idú v šľapajach svojich rodičov?

8. Pri vašej práci používate modernú techniku. Popritom však by sme mali vedieť to najzákladnejšie. Akú zubnú kefku používať a ako si správne umývať zuby? Ozaj. Aký je váš názor na dentálnu nit, ktorú nám odborníci často odporúčajú? Totiž, názory sa líšia.

Dentálna hygiena je dôležitá kapitola, ktorá si zaslúži veľkú pozornosť. Technika čistenia zubov a jej inštrukcia má byť súčasťou ošetrovania pacienta. Určite odporúčam vertikálnu techniku čistenia zubov, stredne tvrdou kefkou bajonetového tvaru. Deti by si zúbky mali umývať krúživými pohybmi,

kefkou určenou pre ich vek. Pri elektrickej kefke taktiež odporúčam techniku vertikálneho čistenia zubov. Moji pacienti to vedia. Ja tiež presne viem, akou technikou si pacient čistí zuby. Dentálna niť a jej používanie by mala byť súčasťou zubnej hygieny, ale tu tiež platí pravidlo, že všetky zubné hygienické pomôcky sa majú používať správnou technikou.

9. Stále rozprávame o práci. Co vaše záľuby? Ved' celý váš život nie sú len zuby.

Pre nedostatok času sú dosť obmedzené. Určite môj vnúčik Kubko, rodina, puzzle, cestovanie a more.

Z vašich odpovedí určite naši čitatelia usúdili, že práca je aj vašim koníčkom. Prajeme vám veľa zdravia a trpezlivosti pri tak náročnej práci akou je stomatológia. Nech sa vám darí ako v práci tak aj súkromnom živote.

Eva Vyrostková
foto: archív MUDr. Gedeonovej

Charitatívna odpadová šarkaniáda

Nové interaktívne tabule pre deti

(dokončenie zo str. 1)

K rozvoju osobnosti dieťaťa prispievajú mnohé ďalšie podujatia ako bol výchovný koncert uja Ľuba „Cesta okolo sveta“ alebo divadelné predstavenie „O medovníkovom domčeku“.

Pri skrášľovaní priestorov našej školy sme plne využili šikovné ruky našich detí. Z plodov jesene sme vyhotovili kútiky plné jesenných farieb. Je čo obdivovať.

Najviac sme však pyšní na nové interaktívne tabule. Právom sa môžeme pochváliť, že naša Materská škola je okrem inej digitálnej technológie vybavená aj piatimi supermodernými tabuľami. V prvom rade je na nás, na učiteľkách, rozvíjať si svoje vedomosti v oblasti digitalizácie. Musíme sa aj my neustále vzdelávať. Žiť s dobou. Rozhodli sme sa zapojiť do aktualizáčného vzdelávania - „Interaktívna tabuľa v MŠ a aktivizujúce metódy vzdelávania“, aby sme pri práci s deťmi čo najefektívnejšie využívali výdobytky modernej doby, ktorá nastoluje požiadavku rozvíjať digitálne kompetencie už aj u detí v MŠ. Naše deti táto technika a práca s ňou teší, robí edukačný proces pútavejší, pestrejší. Prispieva k všestrannému rozvoju osobnosti.

Text a foto: Kolektív MŠ

Tradície stále žijú

(dokončenie zo str. 1)

Pekné kroje, skvelá muzika, priateľské stretnutia a drobné pohostenie dotvárali celkovú pohodovú atmosféru v hľadisku. Na stoloch nechýbali tradičné koláče našich starých mám - orechové, makové, tvarohové ale aj kakaové, ktoré skvele chutili všetkým. Tohtoročným prekvapením boli plnené langoše, ktoré nám s láskou

napiekol pán z neďalekej maďarskej Hollóházy.

Na záver nám zostáva spoločne si zaželať, aby sme sa aj o rok všetci spolu stretli už na jubilejnom 10. ročníku krojovanej parády. Nech nám zánietenie pre ľudové tradície pomôže ich zachovávať pre nasledujúce generácie.

Ing. Monika Čuláková
foto: Dušan Kmec

Folklorná skupina Kavečianka z Kavečian

Výlet do Jasova

Pekné počasie vylákalo členov klubu seniorov na výlet. Tentoraz ich cieľom bola jaskyňa a kláštor premonštrátov v Jasove. Záujem bol veľký. Kto prišiel, neolutoval.

Pri prehliadke jaskyne obdivovali nádherné kamenné vodopády. Seniori sa dozvedeli čo - to z histórie. Tak, napr.: „Vedeli ste, že v jaskyni má zimovisko 19 druhov netopierov? Že jej dĺžka je 2811 m, no sprístupnených je iba 550 m².“ Bolo čo obdivovať.

Z chladu a zimy sa výletníci dostali do ďalekej histórie pri návšteve kláštora. Jeho súčasťou je kostol sv. Jána Krstiteľa a kláštorná záhrada - slovenský unikát. Najvzác-

nejšia je knižnica, ktorá má vo svojom fonde 80 tisíc vzácných zväzkov. Zážitok to bol nevídaný.

Po prehliadke jaskyne a kláštora si seniori oddýchlili pri dobrej opekačke. Cestou domov to v autobuse hučalo. Každý sa vracal k tomu čo práve videl. Poďakovanie za také

nádherný poznávací výlet patrí organizátorke pani Jolane Takáčovej. Nemalú zásluhu na dobrej pohode cestou do Jasova a späť mal aj šofér Jaroslav Stolar. Vďaka nim a všetkým účastníkom sa objavovanie

niečoho nového a veľmi zaujímavého vydarilo. A čo na budúce? To už rozhodnú sami členovia Klubu seniorov vo Valalikoch. Nikdy nie je neskoro poznať ešte nepoznané.

Beseda s právnikom

V Klube seniorov vo Valalikoch bolo netradičné stretnutie. Jeho členovia si pozvali na neformálnu besedu pána JUDr. Radoslava Jakaba - advokáta a sociálne pracovníčky, ktoré pracujú vo Valalikoch na obecnom úrade.

Chceli sa čo - to dozvedieť o svojich právach, ale aj povinnostiach. V diskusii otázkam nebolo konca-kraja. JUDr. Jakab svojimi fundovanými odpoveďami uspokojil každého. Aj sociálne pracovníčky, pani Sviatková a pani Gažiová rady odpovedali na všetko, čo zaujímalo našich seniorov. Bolo to naozaj príjemné stretnutie. Už teraz sa tešia na ďalšie stretnutie so zaujímavými ľuďmi.

**Eva Výrostková
foto: Zuzana Roková**

Na učenie nie je nikdy neskoro

Charakter dnešných dôchodcov sa mení. Roky bola zaužívaná predstava o senioroch, že sedia doma a podriemkajú pri televíznych seriáloch, alebo sa „piplajú“ v záhradkách. Skutočnosť je však iná. Radi sa vzdelávajú a venujú sa aktivitám, na ktoré v mladosti nezvyšil čas. Tak to bolo aj v mojom prípade. O Univerzite tretieho veku (UTV) som čítala, aj som niečo vedela a tak som

Marta Čigášová (druhá zľava)

sa prihlásila do prvého ročníka. Podmienkou pre prijatie na UTV, nie sú skúšky, nakoľko je to záujmovo-vzdeláva-

cie štúdium, ale stačí maturitné vysvedčenie.

Môžeme si vybrať asi z 10 odborov, či z oblasti medicíny, práva,

informatiky, stavebníctva, psychológie, veterináriny, ekonomiky, umenia a pod. Štúdium je trojročné, každý ročník je rozdelený na zimný a letný semester, ktorý vždy končí záverečnými skúškami. Skúška prebieha formou testu, alebo prezentáciou svojej práce, z ľubovoľnej prednášky. Prvý ročník je spoločný pre všetky odbory. V druhom ročníku si už každý vyberá odbor. Ja som sa rozhodla pre odbor psychológia. Prednášky sme mali raz za 2 týžd-

ne, boli veľmi zaujímavé, nakoľko sme sa učili spoznávať nielen sami seba. Spoznávali sme sa aj navzájom - všetci spolužiaci a prednášajúci. Tak vlastne vznikli aj nové priateľstvá, doslova ako za mladých študentských čias, len sme nechodili na diskotéky, ale na tú nejakú kavičku, na spoločné posedenia.

Tri roky rýchlo ubehli a tak po ukončení tretieho ročníka sme mali slávnostné promócie, kde nám bolo udelené Osvedčenie o absolvovaní záujmového štúdia tretieho veku. Medzi gratulantmi nechýbal manžel, deti, nejaké tie vnúčatá. Slávnostný spoločný obed bol peknou bodkou za ukončením štúdia. Keďže je tam veľa zaujímavých odborov tak tohto roku som sa s „kámoškami“ z predchádzajúcich ročníkov prihlásila na odbor Psychohygiena.

**Text a foto:
Marta Čigášová**

V nasledujúcich riadkoch sa nám predstavuje aj ďalšia aktívna seniorka:

Volám sa Mária Hricišonová a patríam k našim valalickým seniorom. Aj keď mám vyšší vek zaradujem sa k tým, ktorí sa radi zapájajú nielen do aktivít našej seniorskej obce, ale nájdu si čas aj na vlastné koníčky.

Mojou záľubou je maľovanie. Mám tú česť navštevovať ateliér košickej reštaurátorky a výtvarníčky pani Marty Valachovej. Pod jej vedením som si zdokonalila nielen kresbu, ale aj techniku. Čiže stále platí, že na učenie a plnenie si vlastných snov nieje nikdy neskoro.

Text a foto: Mária Hricišonová

Rozostavané učiteľské bytovky

Pán učiteľ spomína IV.

Možno sa niekto domnieva, že to čo píšem je obyčajné chválenkarstvo. Nie. Stále bolo čo robiť. Veď škola nemala žiadne skladovacie priestory.

Do výstavby sme sa pustili opäť svojpomocne. Bolo treba zabezpečiť rôzny materiál - kvádre, cement, štrk, piesok, betón, dvere, okná, strešnú krytinu. Ďalšou úlohou bola výstavba novej jedálne. Vzhľadom na to, že prvá školská jedáleň nevyhovovala priestorovo, ani technickým vybavením. Za pomoci Okresného národného výboru a Miestneho národného výboru sme navštívili závod v Žarnovici, ktorý vyráb

panely pre montované stavby. Zapáčila sa nám samoobslužná predajňa potravín, tak sme sa rozhodli pre objednanie takých panelov. Základy a pivničné priestory sme vybudovali svojpomocne. S projektom nám vypomohol Fero Sviatko a montáž uskutočnil závod z Moldavy nad Bodvou. Počet stravníkov výrazne vzrástol - cca 260. Vedúcou školskej jedálne sa stala pani Stelbaská a hlavnou kuchárkou pani Jolana Čigášová.

Veľmi dôležitou akciou bola rekonštrukcia strechy na obidvoch pavilónoch, keďže pôvodná strecha (mäkká krytina) spôsobovala zatekanie a opadávanie omietky v triedach na

V pozadí stará školská jedáleň

poschodí. Obidve budovy boli osadené dreveným krovom a zakryté plechom.

Za skromnú zmienku stojí zriadenie zubnej ambulancie a prvého, aj keď provizórneho dopravného ihriska v okrese. A čo otázka ubytovania učiteľov? Vybaviť takú záležitosť nebolo jednoduché. S pánom Tibor Babuščákom sme bývali v schátralej budove v Košťanoch, preto sme začali intenzívne pracovať na výstavbe bytového domu pre učiteľov, teda aj pre nás. Po dlhých jednaniach na okrese a na projektových ústavoch sa nám podarilo zabezpečiť výstavbu prvej bytovky. Jej projekt a vzhľad je iný ako ktorejkoľvek

bytovky pre učiteľov v našom okrese. Stavbu začalo realizovať JRD Družstevná pri Hornáde a dokončil ju Okresný stavebný podnik Košice. Problém s mäkkou krytinou strechy nastal aj tu, preto bolo nutné strechu prebudovať. Nepostačujúci stav bytov pre učiteľov sme neskôr riešili výstavbou bytovky č. 2, no aj tak väčšina učiteľov dochádzala z Košíc.

Zvláštnou kapitolou života školy bolo kúrenie a dodávka vody. Vtedy v obci nebol plyn, ani vodovod a kanalizácia. Kúrenie bolo na tuhé palivá, kotolňa nepostačujúca (ani po prebudovaní), voda z jedinej školskej studne, fekálie sa odvádzali najprv do žump, neskôr

do tzv. čističky odpadu, ktorá sa neskôr zmenila tiež na žumpu.

Záverom tejto časti príspevku sa chcem osobne poďakovať všetkým kuchárkam a ich pomocníckam, školníkom, upratovačkám, ale aj kuričom. Osobitne by som sa chcel poďakovať dnes už nebohému pánovi Ladislavovi Drotárovi z Košťan (odborníkovi na kotolne), ktorý ochotne (aj v noci) pomáhal riešiť poruchy. A ešte poďakovanie bývalému vedeniu Štátnych majetkov Valaliky a závodu ZIPP Geča za pomoc škole pri zabezpečovaní dopravy a dodávky betónu, či strešných panelov a i.

Michal Potoma
Foto: archív

Pani Jolana Čigášová -
hlavná kuchárka
s vnučkou

Ako sa nám darí

V ostatnom čísle obecných novín som pochválil našich futbalistov za úspešný vstup do novej sezóny.

Teraz sa mi zdá, že im to neurobilo dobre, lebo odvtedy ich výkony aj postavenie v tabuľke sústavne klesajú. Dúfame, že sa futbalisti čím skôr vzchopia a budú predvádzať hru hodnú tradície valalického futbalu! Sme presvedčení, že im čím skôr k tomu pomôže návrat na svoje ihrisko a nebudú ako biedne opustené sirotky bez domova! Rekonštrukcia futbalového ihriska mala podľa predstaviteľov klubu byť dávno hotová. Nie je umenie robotu začať a nechať rozbabranú!

Výsledky STO Valalíky nás tešia i zarmucujú. Radosť máme z výsledkov našich najmladších. Mimoriadne úspešne vykročila do nového ročníka Alenka Majerská triumfom na

Satelite. Výkonmi sa k nej priblížili aj Natália Andrejkovičová a Jakub Staňo. Svojimi výsledkami ukázali, že sú pripravení a odhodlaní útočiť na najvyššie priečky slovenských rebríčkov. Veríme, že v nastúpenom trende vydržia. Spokojnosť je s družstvami chlapcov v žiackej i dorasteneckej súťaži. Potešili aj naše dorastenky. Z prvého

Ženy z Karlovej Vsi a naše dievčatá zprava Agáta Klúčarová, Lucia Ivanová a Simona Horváthová.

Lucka Ivanová.

turnaja Extraligy SR v Topolčanoch si doniesli desať bodov za dve výhry a jednu remízu. Tú dosiahli s najväčším favoritom celej súťaže Topolčanmi. Veľkým prínosom pre družstvo je návrat Lucie Ivanovej, ktorá sa vrátila z Hodonína. Vitaj doma Lucka!

Pred veľmi ťažkou sezónou stoja naši muži. Za dva roky z rôznych príčin (práca, štúdium) prestali hrať alebo nemôžu hrať pravidelne piati hráči. Obe družstvá mužov

začali prehrami u súperov, dosť vysokými, ale všetko je iba na začiatku. Treba veriť, že kádre družstiev sa stabilizujú a prídu aj dobré výsledky

P.S.: Napriek týmto problémom nás ženy aj muži potešili. Ženy vyhrali v extralige nad Karlovou Vsou 6:4, muži nad Vranovom nad Topľou 13:1 a nad Michalovcami 8:6.

V týchto stretnutiach veľmi úspešne debutoval v 2. lige Tomáš Horňák.

Svetový jazyk

V živote človeka stretnú rôzne prekvapenia-milé aj nepríjemné. Jedno veľké bolo, keď nám naše dcéry pripravili supervýlet. Dvanásť dní na Floride, z toho

Havajské ostrovy

tyždeň u spolužiaka zo strednej školy v nádhernom meste Sarasota. Štyri dni v Las Vegas-manželka tam skoro zruinovala kasíno. Navštívili sme aj nádhernú priehradu Hoover Dam a Grand Canyon. K tomu čerešnička na torte, dva týždne v pozemskom raji na Havajských ostrovoch. O krásach vytvorených prírodou alebo ľudským umom a rukami sa nebudem rozpisovať, sú všeobecne známe. Na každej našej zastávke sme sa potešili stretnutiam so slovenčinou. Väčšinou to boli mladí ľudia, ktorí skončili prázdninové brigády a zarobené doláre investovali do cestovania po Amerike. V USA im bolo dobre, ale tešili sa na návrat domov. Znela na Oahu. Pri výstupe k jednému majáku som zastal aby som si urobil pekný záber a počujem, že to bude pekná fotka.

Oslovili ma matka s dcérou. Ako Slováka ma prievádzanky identifikovali podľa tričky s nápisom Valalíky. Mám dojem, že zo slovenčiny sa stáva svetový jazyk!

Texty a foto: Ladislav Andor

Havajské ostrovy